

Innspill til strategi for bekjempelse av ikke-smittsomme sykdommer i helsebistanden

Nasjonalforeningen for folkehelsen er glad for at Norge blir det første landet som lager en strategi for å bekjempe NCD i helsebistanden. Sykdomsbildet i verden er i endring og det er nødvendig at norsk bistand rettes mot den faktiske sykdomsbyrden.

Sosial ulikhet i fordeling av NCD og risikofaktorer

Nasjonalforeningen for folkehelsen mener alt bistandsarbeid må ha fokus på sosial ulikhet i helse. Det er klare sosiale ulikheter i fordelingen av NCD og risikofaktorer for sykdom. Samfunnet mennesker lever i setter rammer som påvirker hvordan de kan leve livet sitt. Risikofaktorene for NCD er komplekse og avhenger i stor grad av hvilke forhold man lever under. Derfor er det viktig at bistandsarbeidet har en bred forståelse av risikofaktorene for NCD, slik at tiltak som støttes foregår på tvers av sektorer. Selv om reduksjon av prematur dødelighet forårsaket av ikke-smittsomme sykdommer er definert som et delmål i bærekraftsmål 3, er det nødvendig å vektlegge at arbeid innenfor nesten alle de andre bærekraftsmålene vil påvirke risiko for og forekomst av NCD. Godt levekårsarbeid er også god investering for å redusere prevalens og ulikhet i NCD.

Befolkningsrettede tiltak

Den viktigste innsatsen for å bekjempe forekomst av ikke-smittsomme sykdommer finner vi på samfunnsnivå, og forutsetter nasjonal innsats og internasjonalt samarbeid. Skattlegging av helseskadelige produkter er et effektivt virkemiddel for å begrense bruk, samtidig som det fører til økte inntekter for landene. Bloombergrapporten¹ viser hvordan strukturelle økonomiske virkemidler, slik som avgift på sukker, alkohol m.m., kan benyttes som et virkemiddel. Norge har strenge reguleringer og erfaring med å balansere folkehelsehensyn med sterke næringsinteresser. Det er spesielt viktig å støtte lav- og mellominntektsland i arbeidet med å holde kommersielle aktører på en armlengdes avstand når politikk og tiltak utformes.

Universell helsedekning

Universelle helsetjenester er en viktig del av arbeidet for å sikre rettferdig fordeling av helse. Reduksjon av NCD er en forutsetning for å etablere bærekraftige helsesystemer i alle land. Individrettet arbeid alene er lite effektivt for å bekjempe NCD, sammenlignet med de strukturelle og befolkningsrettede tiltakene.

Oslo, 26. juni 2019

Mina Gerhardsen
Generalsekretær

¹ Health taxes to save lives (Bloomberg-rapporten): <https://www.bloomberg.org/program/public-health/who-global-ambassador/>